

Varhaiskasvatuk- sen koulutuksen ja tutkimuksen kehitysnäkymiä

Opettajankoulutusfoorumi

Kansainvälistyvä
opettajankoulutus

Kirsti Karila

Tampereen yliopisto

Varhaiskasvatus monella tavoin vaikuttavaa

Lasten elämänlaadun ja hyvinvoinnin mahdollistaja

Lasten kehityksen ja oppimisen edistäjä pitkällä aikajänteellä

Yhteiskunnallista kehitystä ja vakautta ylläpitävä merkitys

http://www.oph.fi/download/176638_vaikuttava_varhaiskasvatus.pdf

	Nykyhetki	Tulevaisuus
Yksilö	Lasten elämänlaatu Vertaissuhteet Uusien asioiden ja taitojen oppiminen	Inhimillisen pääoman kasvu Menestys opinpolulla ja (työ)elämässä Osallisuus, kansalaisuus
Yhteiskunta	Miesten ja naisten mahdollisuus ylläpitää kohtuullisia elinoloja ja osallistua yhteiskuntaelämään Lasten tasavertaiset koulutusmahdollisuudet	Inhimillisen pääoman kasvu Investointien hyödyn kumuloituminen Tasa-arvoinen yhteiskunta, jossa ihmisten osallisuus tuottaa yhteiskuntarauhaa

Taulukko 1. Varhaiskasvatuksen vaikuttavuuden erilaiset ulottuvuudet

Vain laadukas varhaiskasvatus vaikuttaa positiivisesti

Varhaiskasvatuksen vaikuttavuutta koskevat tutkimukset ja suositukset painottavat sitä, että vain laadukas varhaiskasvatus tuottaa positiivisia vaikutuksia.

On myös todettu, ettei mikään yksittäinen laatutekijä ratkaise, vaan laatutekijöiden kokonaisvaikutus on merkityksellinen.

Suosituksissa ja tutkimuksissa keskeisiksi laatutekijöiksi on todettu henkilöstön koulutus ja osaaminen: on tärkeää ymmärtää lapsen kehitystä, kyetä organisoimaan pedagogisia tilanteita sekä kyetä sensitiiviseen pedagogiseen ohjaukseen ja vuorovaikutukseen.

Uusi meta-analyysi: Laadukkaan opettajankoulutuksen ja varhaiskasvatuksen laadun yhteys

<https://campbellcollaboration.org/library/teacher-qualification-and-quality-of-early-childhood-care-and-learning.html>

Varhaiskasvatuksen koulutuksen arviointi 2012-2013

Arvioinnin taustalla oli Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan alaisena toimineen Varhaiskasvatuksen koulutusten arvioinnin valmisteluryhmän esitys varhaiskasvatusalan koulutuksen valtakunnalliseksi arvioimiseksi

Arviointi toteutettiin Korkeakoulujen arviointineuvoston (KKA) ja Koulutuksen arviointineuvoston (KAN) yhteisarviointina

Arvioinnin tavoitteena oli tuottaa kokonaiskuva ja tietoa varhaiskasvatuksen koulutuksen tilasta, eri tutkintojen vahvuuksista ja kehittämishaasteista suhteessa varhaiskasvatustyön kehittyviin ja muuttuviin osaamisvaatimuksiin ja koulutusjärjestelmän toimivuuteen.

https://karvi.fi/app/uploads/2014/09/KKA_0713.pdf

Yleisiä havaintoja

Varhaiskasvatuksen koulutukset (toinen aste, amkk, yliopistot) erillään toisistaan

- Yhteiset linjaukset, yhteinen koulutusstrategia puuttuu
- Henkilöstö- ja koulutustarpeen arviointi puutteellista
- Koulutusten aloituspaikat ja koulutusmuotojen painotukset eivät ole perustuneet strategisille linjauksille

Koulutuspoliittisten ja ammattirakenteeseen liittyvien päätösten puuttuminen vaikeuttaa koulutusten kehittämistä

Varhaiskasvatuksen tulkinnassa suuri muutos – haasteena sen näkyminen koulutusratkaisuissa

Varhaiskasvatuksen koulutuksen sisällöllinen kehittäminen:

Suositus 1: Varhaiskasvatuksen koulutusten opetussuunnitelmia uudistettava sisällöllisesti

Suositus 2: Opetussuunnitelmadokumenttien läpinäkyvyyttä ja viestivyyttä parannettava

Suositus 3: Koulutuksen järjestäjien tiivistettävä opetussuunnitelmayhteistyötään

Suositus 4: Uudenlainen yhteistyömuoto luotava koulutushenkilöstölle

Varhaiskasvatuksen koulutuksen opiskelijavalinnan ja pedagogisten prosessien kehittäminen:

Suositus 5: Alalle soveltuvuuden arviointi sisällytettävä opiskelijavalintoihin

Suositus 6: Koulutuksen järjestäjien ja työelämän kehitettävä uusia yhteistyömuotoja

Varhaiskasvatuksen koulutusrakenteen toimivuuden ja koulutusjatkumoiden kehittäminen:

Suositus 7: Ammatti- ja koulutusrakennetta selkiytettävä

Suositus 8: Koulutusten aloituspaikkojen määrää ja keskinäisiä suhteita tarkasteltava kokonaisvaltaisesti

Suositus 9: Valtakunnallinen varhaiskasvatuksen koulutuksen yhteistyöryhmä perustettava

Suositus 10: Perus- ja täydennyskoulutuksen välille luotava toimivia jatkumoa

Suositus 11: Joustavia väyliä kehitettävä lisäpätevyyksien hankkimiseksi

Suositus 12: Seuranta-arviointi toteutettava viiden vuoden kuluttua

Varhaiskasvatustainsäädäntö 1.8.2015-

Laissa varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

- Laissa tarkoitetun varhaiskasvatuksen tavoitteena on:
 - 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
 - 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista;
 -

Ammattirakenne ja koulutusvaatimukset työn alla

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

1.8.2017

Normimuotoinen

Jatkaa varhaiskasvatustalainsäädännön hengessä ja painottaa varhaiskasvatuksen pedagogista luonnetta; lasten kasvatus, opetus ja hoito

Lastentarhanopettajille asetetaan kasvattajatiimien pedagogisen johtamisen vaade, asiantuntijuuden tuominen myös perhepäivähoidon prosesseihin, pedagogisen asiantuntijuuden rooli muussa varhaiskasvatuksessa avoin

Keskeiset rakenteelliset haasteet varhaiskasvatuksen koulutuksessa

Varhaiskasvatuksen ammatti- ja koulutusrakenteen selkiyttäminen

- Sosionomi (amkk) ja kasvatustieteiden kandidaattikoulutus (yliopistot)
- Opetussuunnitelmat, aloituspaikat (tutkintotavoitteet)
- Alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon välisten suhteiden selkiyttäminen
- Mille työmarkkinoille koulutus tähtää, miten tämä näkyy aloituspaikoissa (tutkintotavoitteissa)?

Tutkimusperustainen opettajankoulutus ja yhteys muuhun
opettajankoulutukseen

Keskeiset sisällölliset haasteet

Muuttuva lapsuus, vaihtelevat kasvuympäristöt ja –kulttuurit

- Yhteiskunnan, kulttuurin sekä lapsuuden muutoksiin liittyviä sisältöjä tulee vahvistaa

Muuttuva ja jatkuvasti lisääntyvä tieto pienen lapsen oppimisesta

Lasten osallisuuden mahdollistava pedagogiikka

- Lasten kehitystä ja oppimista sekä varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa koskevaa opetusta tulee edelleen kehittää ja vahvistaa.
- Yliopistojen tulee vahvistaa keskinäistä yhteistyötään tutkimusperustaisen opetuksen järjestämisessä ja luoda yhteisiä virtuaalisia oppimisympäristöjä, joissa mahdollistuu eri yliopistojen tutkimusprofiilien hyödyntäminen

Yhteistyöhön liittyviä kehittämishaasteita

Muuttuvat lapsuuden, varhaiskasvatuksen ja lasten kehityksen/oppimisen tulkinnot

Ammattilaissukupolvien kohtaaminen, mentorointikäytännöt

Yliopistojen vahvuus työelämäyhteistyössä rakentuu yhteisille tutkimus- ja kehittämishankkeille

Yhteistyötä työelämän kanssa tulee edelleen vahvistaa sekä luoda ja kehittää tähän yhteistyöhön sellaisia toimintamuotoja, joissa mahdollistuu opiskelijoiden, varhaiskasvatuksen ammattilaisten ja yliopiston henkilöstön yhteinen oppiminen ja käytäntöjen kehittäminen

Kasvatuksen ja koulutuksen /opinpolun jatkumot

Yliopistotutkinnoilla on vahvat yhteydet muuhun opettajankoulutukseen, mikä mahdollistaa opiskelijoiden yhteistyön muiden opettajiksi valmistuvien kanssa jo opiskeluvaiheessa

Jatkossa yhteisten opintojen syvällisempi kehittäminen, varhaiskasvatuksen merkityksen ymmärtämisen vahvistaminen

Muuttuva lapsuus, muuttuva varhaiskasvatus
Tutkimukseen pohjautuva kehittämisosaaminen painottuu